

INFORMACIJA

**O STANJU I PROBLEMIMA
U OBLASTI PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
NA PODRUČJU OPŠTINE BERANE
U 2020. GODINI**

Zdravstvena ustanova Dom zdravlja „Dr Nika Labović“ Berane u sistemu zdravstvene zaštite Crne Gore ima ulogu centra primarne zdravstvene zaštite koji pruža, odnosno omogućava, podršku izabranim timovima ili izabranim doktorima za ukupno 33.970 stanovnika od čega 28.515 stanovnika opštine Berane i 5.455 stanovnika opštine Petnjica, dok specifične vrste usluga pruža i velikom broju stanovnika susjednih opština.

ZU Dom zdravlja „Dr Nika Labović“ Berane obezbjeđuje podršku za 14 timova izabranih doktora za odrasle, od čega 12 u opštini Berane i dva u opštini Petnjica, kod kojih je na dan 31. decembar 2020. godine registrovano ukupno 23.342 osiguranika Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, od čega 20.646 u Beranama, a 2.696 u Petnjici.

Kod pet timova izabranih doktora za djecu registrovano je ukupno 8.348 od čega 7.312 djece u Beranama, dok je u Petnjici registrovano 1.036 djece.

Kod dva izabrana doktora za žene registrovano je ukupno 9.825 žena starosti od 13 do 65 godina.

Pregled broja osiguranika po opštinama i godinama dat je u narednoj tabeli:

Organizaciona jedinica		2019.god.	2020.god	2020/19
Izabrani doktor za odrasle	Opština Berane	20.854	20.646	- 1,00
	Opština Petnjica	2.698	2.696	- 0,07
	Ukupno:	23.552	23.342	- 0,89
Izabrani doktor za djecu	Opština Berane	6.739	7.312	8,50
	Opština Petnjica	943	1.036	9,86
	Ukupno:	7.682	8.348	8,67
Izabrani doktor za žene	Opština Berane	-	-	-
	Opština Petnjica	-	-	-
	Ukupno:	12.758	12.527	0,91

Dom zdravlja Berane kroz rad pet centara i tri jedinice za podršku omogućava, odnosno pruža podršku izabranim timovima i izabranim doktorima iz oblasti: dijagnostike, plućnih bolesti i tuberkuloze, zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja, zdravstvene zaštite djece i mladih sa poremećajima u tjelesnom razvoju i psihičkom zdravlju, fizikalne terapije i rehabilitacije, patronaže, preventivne medicine, higijene, epidemiologije, imunizacije protiv zaraznih bolesti i sanitetskog prevoza (Organizaciona šema Doma zdravlja nalazi se u prilogu).

Zdravstvena djelatnost koju obavlja Dom zdravlja obuhvata:

1. aktivnosti na unapređenju zdravlja građana;
2. zdravstvenu edukaciju i obrazovanje o najčešćim zdravstvenim problemima na određenoj teritoriji i metodama njihove identifikacije, prevencije i kontrole;
3. promovisanje zdravih stilova života, uključujući i zdravu ishranu i fizičku aktivnost građana;
4. prevenciju, otkrivanje i kontrolu zaraznih i nezaraznih bolesti;
5. imunizaciju protiv zaraznih bolesti, u skladu sa programom imunizacije;
6. mikrobiološku dijagnostiku;

7. prevenciju, otkrivanje i kontrolu endemskih bolesti;
8. preventivne preglede i skrining programe;
9. prevenciju povreda;
10. higijensko-epidemiološku zaštitu;
11. opštu internu medicinu;
12. oftalmologiju;
13. zdravstvenu zaštitu odraslih;
14. zdravstvenu zaštitu djece i mladih;
15. zdravstvenu zaštitu u vezi sa reproduktivnim i seksualnim zdravljem;
16. zdravstvenu zaštitu zaposlenih (medicina rada);
17. zdravstvenu zaštitu sportista;
18. zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja;
19. liječenje plućnih bolesti i tuberkuloze (TB);
20. patronažnu djelatnost;
21. fizikalnu terapiju i rehabilitaciju, uključujući fizikalnu terapiju i rehabilitaciju u kući;
22. sanitetski prevoz;
23. zdravstvenu njegu, uključujući palijativnu njegu;
24. kućno liječenje;
25. obezbjeđivanje odgovarajućih lijekova;
26. saradnju sa drugim organima, organizacijama, opštinama i drugim subjektima u cilju održavanja zaštite, unapređenja i poboljšanja uslova životne i radne sredine i higijenskih uslova za život i rad pojedinaca.

U cilju dostupnosti usluga primarne zdravstvene zaštite i stanovništvu ruralnih područja opština Berane i Petnjica, Dom zdravlja organizuje rad i u 8 povremenih seoskih ambulanti u opštini Berane i 5 povremenih seoskih ambulanti u opštini Petnjica.

Pregled broja registrovanih pacijenta kod izabраниh doktora za odrasle u povremenim seoskim ambulantom na području Opštine Berane dat je u sljedećim tabelama:

OPŠTINA BERANE				
Red. br.	Zdravstveni punkt /ambulanta	Br. reg. pacijenata 2019.	Br. reg. pacijenata 2020.	Odnos 2020/2019 u %
1.	Donja Ržanica	400	390	- 2,50
2.	Kaludra	54	53	- 1,85
3.	Šekular	22	21	- 4,55
4.	Vinicka	20	17	- 15,00
5.	G.Zaostro i Štitari	108	107	- 0,93
6.	Polica	140	141	- 0,91
7.	Lubnice	118	113	- 4,24
Ukupno:		862	842	- 2,32

MATERIJALNI RESURSI

Objekti

Za obavljanje djelatnosti ZU Dom zdravlja „Dr Nika Labović“ Berane koristi četiri objekta.

U glavnom objektu Doma zdravlja – Lamela „A“, čija je ukupna površina nakon rekonstrukcije uvećana na 2.569,87 m², smještene su ordinacije izabranih doktora za djecu, izabranih doktora za odrasle i većina centara i jedinica za podršku. U Lameli „A“ Doma

zdravlja smještena je i Jedinica Zavoda za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore, kao i šest stomatoloških ambulanti i dvije zubotehničke laboratorije.

Nedavno završena rekonstrukcija Lamele „A“ u okviru projekta „Energetska efikasnost u Crnoj Gori - druga faza“ u potpunosti je ostvarila svoj osnovni cilj. Završena je predviđena zamjena spoljašnje bravarije, izrađena termo fasada, postavljena termo izolacija u potkrovlju objekta, zamjenjene su svjetiljki u radnim prostorijama i instalacije agregatskog postrojenja koje će tokom nestanka el. energije osim funkcionisanja grijanja, omogućiti rad rashladnih uređaja u kojima se čuvaju vakcine, a naročito kontinuirani rad izabranih doktora.

Iako su tokom poslednjih nekoliko godina u adaptaciju Lamele „A“ uložena značajna finansijska sredstva, u tom objektu potrebno je izvršiti rekonstrukciju podova u prizemlju i prvom spratu, kao i rekonstrukciju krovnog pokrivača, za koje tokom 2020.godine zbog krize izazvane pandemijom COVID-19 nijesu raspisani planirani tenderi za izbor izvođača radova.

U nedavno useljenoj Lameli „B“ Doma zdravlja, ukupne površine 1.114,94 m², smještene su organizacione jedinice: Centar za mentalno zdravlje, Higijensko-epidemiološka služba i Mikrobiološka laboratorija Centra za dijagnostiku koja je regionalnog nivoa i koja je osnova za izvođenje praktične nastave Visoke medicinske škole i Srednje medicinske škole.

Pandemija COVID-19 je ukazala na potrebu širenja kapaciteta Mikrobiološke dijagnostike u dijelu serologije i virusologije i potrebe nabavke PCR dijagnostike. Tokom 2020. godine obezbijeđen je neophodan prostor i kadar.

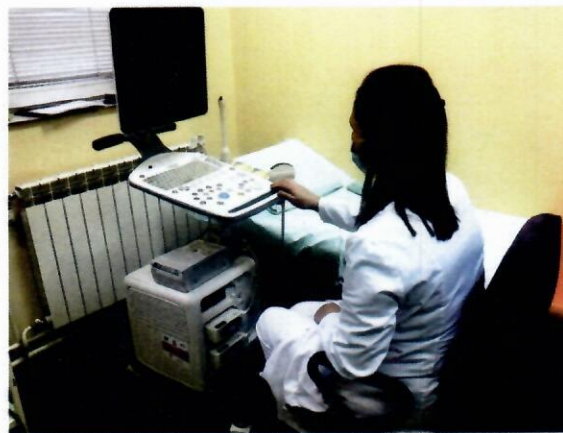
U Lamelu „B“ je preseljen i Centar za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, kao i Populaciono savjetovalište i Savjetovalište za mlade Centra za prevenciju.

U objektu Centra za reproduktivno zdravlje, koji se nalazi u krugu Doma zdravlja, u savremeno opremljenom prostoru ukupne površine od 250 m², smještene su ordinacije izabраниh doktora za žene i Savjetovalište za reproduktivno zdravlje.

Oprema

U okviru projekta CARES - Cross-border Actions in the Reproductive Health Sector - Prekogranične aktivnosti u sektoru reproduktivnog zdravlja, koji za cilj ima unapređenje kvaliteta usluga u sektoru reproduktivnog zdravlja i informisanje stanovništva o značaju prevencije u očuvanju reproduktivnog zdravlja sa naglaskom na prevenciju karcinoma dojke i karcinoma grlića materice, tokom 2020. godine, Dom zdravlja Berane dobio je novu medicinsku opremu u vidu ultrazvučnog aparata sa dvije sonde, medicinskih instrumenata, ostale opreme i potrošnog materijala u ukupnoj vrijednosti od 28.660,16 eura. U okviru istog projekta, za početak 2021. godine planirana je isporuka dodatne linearne sonde za ultrazvuk, suvog sterilizatora, kolor printera i frižidera za čuvanje uzoraka.

Projekat finansira Evropska unija kroz Program prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo, kojeg u Crnoj Gori sufinansira Ministarstvo javne uprave. Ugovorno tijelo za projekat je Ministarstvo finansija Crne Gore – Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći, dok projekat u Crnoj Gori realizuje FORS Montenegro – Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore.

Tokom 2020. godine nastavljene su aktivnosti na opremanju Oftalmološke ambulante za koju je nabavljen biomikroskop sa aplanacionom tonometrijom vrijedan 14.499,43 eura.

Ustanova je iz budžetskih sredstava tokom 2020. godine realizovala nabavku dvanaestokanalnog EKG aparata za potrebe Internističke ambulante i aparata za ultrazvučnu terapiju za potrebe Jedinice za fizikalnu terapiju primarnog nivoa, ukupne vrijednosti od 3.322,66 eura.

Krajem 2020. godine izvršena je nabavka tri specijalna printera i repromaterijala za štampanje kartica za donore organa u okviru kampanje „Daruj za život“, ukupne vrijednosti 3.500,00 eura.

Vozila

Dom zdravlja Berane raspolaže sljedećim vozilima:

Marka i tip motornog vozila		God. proizvod.	Organizaciona jedinica – korisnik vozila
1	WV Jetta 1.9	2008	Direktor ustanove
2	Dacia Logan 1.5 dci, sanitetsko	2010	Jedinica za sanitetski prevoz
3	Dacia Lodgy Ambiance 1.5 dci, sanitetsko	2014	Jedinica za sanitetski prevoz
4	Peugeot Boxer, sanitetsko	2009	Jedinica za sanitetski prevoz
5	Foton Ambulance, sanitetsko	2016	Jedinica za sanitetski prevoz
6	Citroen Jumper 20, 2.0 hdi, sanitetsko	2019	Jedinica za sanitetski prevoz
7	VAZ Lada 111, 1.6, sanitetsko	2008	Jedinica za sanit. prevoz ZS Petnjica
8	WV Transporter, 2.5 tdi, sanitetsko	2009	Jedinica za sanit. prevoz ZS Petnjica
9	VAZ Lada Niva, 1.7, 4x4	2004	Izabrani doktori
10	Dacia Sandero Story, 1.5 dci	2012	Jedinica za patronažu
11	Dacia Sandero Ambiance, dci 75	2015	Izabrani doktori ZS Petnjica
12	Dacia Sandero Ambiance, 1.2, 16v	2016	Jedinica za patronažu
13	Dacia Sandero Ambiance, 1.2, 16v	2016	Jedinica za patronažu
14	Dacia Duster Life 1.5 dci, 4x4	2016	Jedinica za patronažu
15	Dacia Duster Ambiance 1.5 dci, 4x4	2017	Jedinica za patronažu ZS Petnjica
16	Dacia Duster Ambiance 1.5 dci, 4x4	2017	Izabrani doktori
17	Dacia Duster Ambiance 1.5 dci	2018	Tehnički servis

U januaru 2020. godine izvršena je isporuka sanitetskog vozila – reanimobila marke Citroen za potrebe Jedinice za sanitetski prevoz ukupne vrijednosti od 32.697 eura.

Tokom marta 2020.godine Fondacija “Čovjek ne umire – Čamil Ramdedović” iz Langenhagen-a, Njemačka, donirala je Jedinici za sanitetski prevoz korišćeno motorno vozilo Volkswagen, ukupne vrijednosti od oko 10.000 eura.

Iako je tokom proteklih nekoliko godina vozni park značajno osavremenjen novim vozilima, tako da je prosječna starost vozila oko 5 godina, u narednom periodu zbog velike kilometraže koju vozila svakodnevno prelaze potrebno je izvršiti nabavku jednog sanitetskog i najmanje jednog terenskog vozila.

LJUDSKI RESURSI

Struktura zaposlenih

U Domu zdravlja Berane trenutno radi 134 stalno zaposlenih i 8 zaposlenih na određeno vrijeme od čega:

- 37 doktora medicine,
- 11 specijalista zdravstvene njege,
- 11 medicinskih sestara/tehničara sa visokom školom,
- 2 zdravstvenih radnika sa višom stručnom spremom,
- 52 zdravstvenih radnika sa srednjom stručnom spremom,
- 5 stručnih saradnika u zdravstvu
- 5 nemedicinskih radnika sa visokom stručnom spremom,
- 1 nemedicinski radnik sa višom stručnom spremom,
- 10 nemedicinskih radnika sa srednjom stručnom spremom.

U strukturi stalno zaposlenih dominiraju žene sa 72 %, dok je prosječna starost zaposlenih 45 godina.

Stručno usavršavanje i naučni rad zaposlenih

Cijeneći da je znanje glavni resurs kojim raspolaže Dom zdravlja, u protekloj godini posebna pažnja usmjerena je na pružanje pomoći i ohrabriranju zaposlenih da se stručno usavršavaju i bave naučnim radom.

Od ukupno 27 doktora medicine, 1 doktor je stekao zvanje primarijusa, 20 doktora su specijalisti, dok se doktor medicine nalazi na specijalizaciji iz oblasti: medicine rada (1), mikrobiologije (2) i ginekologije i akušerstva (2), porodične medicine (2), epidemiologije (1), oftalmologije (1), i interne medicine (1),.

U 2020.godini dodijeljene su specijalizacije iz porodične medicine i ginekologije i akušerstva.

Dva doktora medicine su stekla zvanje magistra medicinskih nauka, dok su jedan zdravstveni radnik i jedan zdravstveni saradnik stekli zvanje magistra.

Tokom 2020. godine, 27 zaposlenih Doma zdravlja pohađalo je stručne kurseve, 25 zaposlenih je prisustvovalo na različite stručne kurseve, a dvoje stručnim sastancima,

U okviru Kontinuirane medicinske edukacije (KME), zaposleni Doma zdravlja u 2020.godini uzeli su učešće na dva edukativna skupa sa 20 učesnika, dok je od strane privatnih i farmaceutskih kompanija finansirano učešće jednog učesnika.

Stručno osposobljavanje pripravnika

Zdravstvena ustanova Dom zdravlja „Dr Nika Labović“ Berane posebnu pažnju posvećuje stručnom osposobljavanju pripravnika sa visokom i srednjom stručnom spremom.

Ustanova je tokom 2020. godine omogućila da 38 mladih kroz zapošljavanje nakon završenih škola i studija, u okviru Programa stručnog osposobljavanja ZZZ CG ili kao volonteri, neposredno u procesu rada, provjere znanja stečena tokom školovanja, inoviraju ih i steknu neophodno radno iskustvo potrebno za polaganje stručnog ispita ili buduće zaposlenje.

Tokom 2020. godine u Domu zdravlja Berane pripravnički staž obavilo je:

- 11 pripravnika sa visokom stručnom spremom u okviru Programa stručnog osposobljavanja ZZZ CG: 9 doktora medicine, ekonomista i psiholog;
- 5 pripravnika sa srednjom stručnom spremom u okviru Programa stručnog osposobljavanja ZZZ CG: 2 zdravstvena tehničara, farmaceutski tehničar, fizioterapeut i laboratorijski tehničar
- 2 pripravnika – volontera sa završenim visokim obrazovanjem (doktor medicine).
- 20 pripravnika – volontera sa završenom srednjom medicinskom školom.

Stambene potrebe zaposlenih

U nastojanju da se građanima opštine Berane i Petnjica obezbijedi najveći mogući nivo kvaliteta usluga iz oblasti primarne zdravstvene zaštite, posebnu pažnju treba obratiti na rješavanje stambenih potreba zaposlenih Doma zdravlja, naročito kadrova određenih specijalnosti.

Dom zdravlja Berane nije u mogućnosti da zadovolji izuzetno izražene potrebe za rješavanjem stambenih pitanja svojih zaposlenih, tako da je u budućem periodu, po ovom pitanju, neophodno značajnije angažovanje lokalnih samouprava i resornog ministarstva.

U anketi koju je uradila Sindikalna organizacija Doma zdravlja Berane (pri Samostalnom sindikatu zdravstva Crne Gore) u junu 2019. godine za rješavanje stambenih potreba

prijavio se 51 zaposleni (od 122 zaposlena). U anketi zaposleni su se izjasnili 6 kao podstanari, 16 stanuje kod roditelja, 21 u neodgovarajućem stanu-kući i 8 ostalo. Zainteresovanost za stambene jedinice je 26 za dvosoban stan. Za jednosoban i trosoban stan po 12 i za garsonjeru 1 zaposleni.

POKAZATELJI BROJA PRUŽENIH USLUGA U 2020. GODINI

Timovi izabranih doktora, centri i jedinice za podršku Doma zdravlja Berane građanima opština Berane i Petnjica, tokom 2020.godine, ukupno su pružili **382.378** usluga iz oblasti primarne zdravstvene zaštite. Programe u savjetovalištim prošlo je **1.849** polaznika.

Na nivou ustanove, u odnosu na prethodnu godinu, tokom 2020. godine zbog pandemije COVID-19 došlo je do smanjenja ukupnog broja pruženih usluga za **-15,40%**.

Tokom 2020. godine u odnosu na prethodnu, zbog pandemije COVID-19, veći broj usluga ostvaren je u organizacionim jedinicama: Higijensko-epidemiološka služba (+47,53) Jedinica za patronažu (+6,16) i Jedinica za sanitetski prevoz (+48,80).

Zbog pandemije COVID-19 manji broj usluga u odnosu na prethodnu godinu ostvaren je u organizacionim jedinicama: Izabrani doktor za odrasle (-14,08), Izabrani doktor za djecu (-20,09%), Izabrani doktori za žene (-22,97%) Centar za plućne bolesti i TBC (-15,87%), Mikrobiološka dijagnostika (-42,48%), Jedinica za fizikalnu terapiju (-49,09%), Populaciono savjetovalište (-34,74%) i Centar za mentalno zdravlje (-7,28%), Centar za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju (-55,48), Savjetovalište za mlade (Program: Odkikavanje od pušenja) (-25,00), Povjerljivo savjetovalište za HIV (-88,71), Medicina rada (-4,79).

Prosječno, svakog dana tokom 2020.godine, zaposleni Doma zdravlja građanima opština Berane i Petnjica pružili su **1.047** usluga primarne zdravstvene zaštite.

U slijedećoj tabeli dat je uporedni prikaz broja pruženih usluga tokom 2019. i 2020.godine, kao i njihov procentualni odnos:

Red. br.	Organizaciona jedinica	Pokazatelj	2019. god.	2020. god.	2020/19 u %
1.	Timovi izabranih doktora:				
	Izabrani doktor za odrasle	usluga	238.755	205.142	-14,08
	Izabrani doktor za djecu	usluga	62.487	49.934	-20,09
	Izabrani doktor za žene	usluga	9.604	7.398	-22,97
2.	Centar za plućne bolesti i TBC	usluga	9.573	8.054	-15,87
3.	Centar za mentalno zdravlje	usluga	30.335	28.127	-7,28
4.	Centar za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju	usluga	8.283	3.688	-55,48
5.	Centar za dijagnostiku:				
	Mikrobiološka dijagnostika	usluga	27.335	15.722	-42,48
6.	Centar za prevenciju:				
	Populaciono savjetovalište	polaznik	1.773	1.157	-34,74

	(Program: Savjetovalište za dijabetes)				
	Savjetovalište za mlade (Program: Odvikavanje od pušenja)	polaznik	180	135	-25,00
	Savjetovalište za reproduktivno zdravlje (Program: Škola roditeljstva)	polaznik	482	543	12,66
	Povjerljivo savjetovalište za HIV	savjetov. /test	124	14	-88,71
	Higijensko-epidemiološka služba	usluga	16.208	23.911	47,53
7.	Jedinica za patronažu	usluga	24.824	26.353	6,16
8.	Jedinica za fizikalnu terapiju	usluga	20.251	10.310	-49,09
9.	Jedinica za sanitetski prevoz	pacijent	416	619	48,80
10.	Medicina rada	ljek.uvjer.	1.335	1.271	-4,79
	UKUPNO:		451.965	382.378	-15,40

PREVENTIVNI PROGRAMI

Preventivni pregledi izabranih doktora

Na nivou Ustanove tokom 2020. godine ukupno je ostvareno **14.820** preventivnih pregleda, odnosno 7,53 % manje od planiranog.

Pregled broja pruženih preventivnih usluga po organizacionim jedinicama dat je sljedećoj tabeli:

Godišnji preventivni pregledi za 2020.god.				
Organizaciona jedinica	planirano	ostvareno	procenat (%)	napomena
Izabrani doktori za odrasle	8890	4317	48,56	
Izabrani doktori za djecu	4929	8160	165,55	
Izabrani doktori za žene	2207	2343	106,16	nedostaju 2 ginekologa
Ukupno:	16026	14820	92,47	

Savjetovalište za imunizaciju

Obaveznu imunizaciju stanovništva od zaraznih bolesti Dom zdravlja Berane sprovodi u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti i Programom obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore.

Tokom 2020.godine, *Pentaxim* vakcinom vakcinisano je 210 obaveznika ili 81,71 % od ukupnog broja djece za određeni uzrast, kao i 131 obaveznika ili 50,97 % vakcinom za *Hepatitis B*.

Vakcinom *MMR* (protiv malih boginja, zaušaka i rubeole) vakcinisano je 32 obaveznika ili 12,45 % od ukupnog broja djece (257) za određeni uzrast.

U aprilu 2020. godine, obavljani su preventivni pregledi predškolskog uzrasta i vakcinisano je 232 obaveznika ili 77,33 % od ukupnog broja djece (300).

U maju 2020.godine, obavljena je vacinacija završnih razreda srednjih škola i vakcinisano je 306 učenika ili 70,35 % od ukupnog broja obveznika 435.

Sprovedene su i vanredne aktivnosti na vakcinaciji stanovnika romskih naselja Talum, koje je posjećeno dva puta i naselja Riversajd, koje je posjećeno tri puta. Prilikom posjeta, djeca su vakcinisana prema kalendaru obaveznih imunizacija i prema epidemiološkoj indikaciji (vakcinom za *Hepatitis A* vakcinisano je 10 djece). Tokom posjeta obavljen je i zdravstveno-vaspitni rad sa majkama.

Ciljani obuhvat imunizacije od 95 % za vakcine predviđene Programom obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti nije postignut zbog pandemije Covid-19, nedostatka specijalističkog kadra, velike migracije stanovništva i uticaja antivakcinalnog lobija.

Skrining raka debelog crijeva

Program u 2020. godini realizovali timovi izabranih doktora uključivao je pretraživanje (tzv. skrining) ciljne grupe od 1.907 osoba životne dobi od 50 do 74 godine, testom na prisustvo nevidljive krvi u stolici koji predstavlja najjednostavniju metodu brzog otkrivanja bolesti u izljećivoj fazi.

Skrining RDC za period od 01.01. do 31.12.2020. god.						
U grupi	Pozvano	Odazvalo se	Dobio/la kit	Vratio/la kit	Kit poslat u IJZCG	Vraćen rezultat
1907	553	208	158	123	116	114
procenat	29,00%	37,61%	75,96%	77,85%	94,31%	98,28%

Tokom ciklusa od ukupno pozvanih 1,907 osoba na skrining raka debelog crijeva, 37,61 % osoba (indikator: poželjna vrijednost >65%, prihvatljiva vrijednost \geq 45%) odazvalo se na pregled, što ukazuje na nedovoljni obuhvat planiranih osoba po programu. Pandemija korona virusa i epidemiološke mjere su dovele do smanjenja obuvata osoba na skrining program RDC.

Skrining raka grlića materice

Program koji su u 2020. godine realizovali timovi izabranih doktora za žene, uključivao je pretraživanje (tzv. skrining) ciljne grupe od 2594 osoba ženskog pola životne dobi od 25 do 64 godine, sprovodi se uzorkovanjem cervikalnog brisa za detekciju DNK visokorizičnih HPV tipova, koji predstavlja najjednostavniju metodu brzog otkrivanja bolesti u izlječivoj fazi.

Skrining RGM za period od 01.01. do 31.12.2020. god.					
U grupi	Pozvano	Odazvalo se	Uzet uzorak	Uzorak poslat u IJZCG	Vraćen rezultat
2594	693	381	367	367	366
procenat	26,72%	54,98%	96,33%	100,00%	99,73%

Tokom ciklusa od ukupno pozvanih 693 žena na skrining raka grlića materice, 54,98 % osoba (indikator: >65%) odazvalo se na pregled, što ukazuje na relativno nedovoljnu zainteresovanost za preventivne preglede.

Zbog nedostatka ginekologa u našoj ustanovi, za spovođenje skrininga angažovani su ginekolozi iz Opšte bolnice Berane koji rade po 4 sata radnim danima.

Pandemija korona virusa i epidemiološke mjere su dovele do smanjenja obuvata osoba na skrining program RGM.

PANDEMIJA COVID-19

Od početka juna 2020 godine, zaključno sa 31.12.2020. godine u opštini Berane ukupno je registrovano 2.363 oboljelih od COVID-19, dok je u istom periodu u opštini Petnjica registrovano 115 oboljelih.

Tokom 2020. godine u COVID ambulancama obavljeno je:

- 3.805 pregleda izabranih doktora za odrasle,
- 1.188 pregleda izabranih doktora za djecu,
- 5.443 pregleda sa opisima RTG pluća u Centru za plućne bolesti i TBC,
- 5.354 kućnih posjeta Jedinice za patronažu radi davanja terapije pacijentima oboljelih od korona virusa.

Higijensko-epidemiološka služba ukupno je uzorkovala 8.454 briseva za PCR testiranje na prisustvo korona virusa.

Mikrobiološka dijagnostika ukupno je uzorkovala 452 brza antigenska testa.

Tokom trajanja pandemije neprekidno se vodi i informativna kampanja sa ukupno 12 gostovanja na lokalnim radio emiterima, i stotinak objava na sajtu i društvenim mrežama naše ustanove.

PROGRAM SMANJENJA ŠTETE ZAVISNIKA OD OPIJATA

U Centru za mentalno zdravlje Doma zdravlja Berane u 2020. godini nastavljen je Program metadonske supstitucione terapije i Program buprenorfinske supstitucione terapije sa ciljem smanjenje štete kod intravenskih korisnika droga koji se u Ustanovi uspješno sprovodi od 30.06.2011.godine (*Metadon*) i od 09.05.2017. (*Buprenorfin*) i kroz koji je ukupno prošlo 73 korisnika (*Metadon*) i 67 korisnik (*Buprenorfin*).

Tokom 2020. godine u Program supstitucije Metadonom uključeno je 20 korisnika, dok je u Program liječenja opijatske zavisnosti Buprenorfinom uključeno 33 korisnika.

NASILJE U PORODICI

U okviru primjene Protokola o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici Centar za mentalno zdravlje pruža usluge psihosocijalnog tretmana za žrtve nasilja, djecu svjedoke porodičnog nasilja, kao i nasilnike.

Predstavnici Doma zdravlja aktivno učestuju u radu Multidisciplinarnog tima (konferencije slučajeva koje se po potrebi održavaju u Centru za socijalni rad).

Tokom 2020. godine u psihosocijalni tretman uključeno je 15 osoba (10 žena i 5 muškaraca). Počev od marta, zbog novonastale epidemiološke situacije i mjera vezanih za COVID-19, timovi Centra za mentalno zdravlje pružali su psihološku podršku putem telefona.

Po nalogu Suda za prekršaje nije bilo izrečenih mjera obaveznog psihosocijalnog tretmana, dok su mjere obaveznog liječenja u CMZ izrečene u četiri slučaja.

U dogovoru sa službama socijalne zaštite i vaspitno-obrazovnim ustanovama organizovano je pružanje podrške za djecu žrtve nasilja.

I u 2020.godini je nastavljen projekat pozitivnog roditeljstva u okviru kojeg je u Domu zdravlja Berane u prvom kvartalu realizovana obuka grupe od 15 polaznika - roditelja djece uzrasta od 2-9 godina koja je zbog pandemije COVID-19 nastavljena putem interneta.

KVALITET ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Komisija za kontrolu kvaliteta rada u Domu zdravlja Berane, održavanjem sjednica jednom mjesečno, tokom 2020.godine kontinuirano je pratila parametre za unaprijeđenje kvaliteta zdravstvene zaštite u svim organizacionim jedinicama.

O svom radu Komisija je redovno dostavljala mjesečni izvještaj direktoru ustanove i kvartalne i godišnje izvještaje Ministarstvu zdravlja.

Osim redovnih aktivnosti, Komisija je tokom 2020.godine, obavila tri provjere izdatih izvještaja o privremenoj spriječenosti za rad, odobrena su pet zahtjeva za privremenu spriječenost za rad, kvalitet zdravstvene zaštite - dva i odnos prema pacijentima - dva.

Komisija za kontrolu kvaliteta rada pratila je edukaciju i stručno usavršavanje radnika i dala prijedlog da se ista nastavi u skladu sa Planom kontinuirane medicinske edukacije.

U saradnji sa Timom za praćenje, sprječavanje i suzbijanje intrahospitalnih infekcija u ZU Dom zdravlja Berane, Komisija je izvršila kontrolu dostavljenih mikrobioloških izvještaja o sterilnosti radnih površina, medicinske opreme i ruku zaposlenih.

Komisija za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite u Domu zdravlja Berane tokom 2020. godine menadžmentu Ustanove dala je preporuke:

- da se izabrani doktori strogo pridržavaju nacionalnih vodiča i protokola koji su do sada publikovani,
- da se nastavi zdravstveno vaspitni rad u osnovnim i srednjim školama,
- da se unaprijede komunikacijske vještine zdravstvenih radnika sa pacijentima,
- da omogući što bolju edukaciju zdravstvenih radnika,
- da se pacijenti dodatno informišu o radu zaštitnika prava pacijenata.
- da se pacijenti dodatno informišu o centralnom zakazivanju specijalističkih pregleda.

PRAVA PACIJENATA

Prateći kako pacijenti ostvaruju prava na zdravstvene usluge primarnog nivoa, zaštitnik prava pacijenata Doma zdravlja, tokom 2020.godine evidentirao je 8 prigovora (u prethodnoj godini evidentirano 15 prigovor), od čega su se na kvalitet usluge odnosio 1, na postupak zdravstvenog radnika 2, vrijeme čekanja na zdravstvene usluge 2, dok se 3 prigovora nijesu mogli svrstati u pomenute kategorije. Svi prigovori su riješeni u okviru Ustanove u rokovima kraćim od propisanih i nije bilo žalbi Zdravstveno-sanitarnoj inspekciji.

Značajan broj prigovora odnosio na postupak zdravstvenih radnika i vrijeme čekanja na zdravstvene usluge, što ukazuje da je u narednom periodu potrebno da Komisija za kontrolu kvaliteta ukaže i predloži način unapređenja usluga.

U toku 2020. godine u Domu zdravlja Berane pruženo je **382.378** usluga, pa je broj prigovora u odnosu na broj ostvarenih usluga zanemarljiv i iznosi 0,0021 %.

O svom radu Zaštitnik prava pacijenata redovno je dostavljao izvještaje direktoru ustanove i kvartalne i godišnje izvještaje Ministarstvu zdravlja.

STRUKTURA OBOLJENJA, STANJA I POVREDA STANOVNIŠTVA OPŠTINA BERANE I PETNJICA U 2020.GODINI

Struktura oboljenja, stanja i povreda stanovništva opština Berane i Petnjica po Međunarodnoj klasifikaciji bolesti (MKB-10) u 2020. godini, dobijena analizom prvih pregleda, slična je strukturi oboljenja, stanja i povreda u prethodnim godinama. Dominiraju najčešćih pet grupa oboljenja: bolesti sistema za disanje (grupa 10), bolesti sistema krvotoka (grupa 9), bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (grupa 13), bolesti mokraćno-polnog sistema (grupa 14) i bolesti žlijezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (grupa 4).

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (GRUPA BOLESTI/ Najčešća bolest)	Šifra MKB-10	Broj oboljenja u 2019.	Broj oboljenja u 2020
Grupa 1	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	1677	933
Grupa 2	TUMORI	C00-D48	848	728
Grupa 3	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	782	566
Grupa 4	BOLESTI ŽLIJEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	3886	3513
Grupa 5	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	359	333
Grupa 6	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	1260	1018
Grupa 7	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59	3714	2519
Grupa 8	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	1017	527

Grupa 9	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	9754	8914
Grupa 10	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	21529	15977
Grupa 11	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	3008	2183
Grupa 12	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	2354	1883
Grupa 13	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	6549	5132
Grupa 14	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	4336	2991
Grupa 15	TRUDNOĆA RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	605	564
Grupa 16	STANJE U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P99	8	10
Grupa 17	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	61	55
Grupa 18	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI, KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	8463	7740
Grupa 19	POVREDE, TROVANJA I POSLJEDICE DJELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	2096	1520
Grupa 21	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAV. STANJE I KONTAKT SA ZDRAVST. SLUŽBOM	Z00-Z99	9131	8132
Grupa 1-21	UKUPNO:	A00-T98 Z00-Z99	81437	65238

SARADNJA SA LOKALNOM SAMOUPRAVOM

Tokom 2020. godine Dom zdravlja Berane ostvario je korektnu saradnju sa organima lokalne samouprave Berana i to najčešće na temu temu pandemije COVID-19.

Kao prilike za nastavak saradnje lokalne uprave i Doma zdravlja u narednom periodu vidimo:

- nastavak saradnje Opštinske kancelarije za prevenciju narkomanije i Centra za prevenciju Doma zdravlja,
- mogućnost zajedničkih aktivnosti na sprovođenju Lokalnog plana akcije za djecu i Lokalnog plana akcije za mlade u djelovima koji se odnose na zdravlje te populacije,
- aktivnostima na rekonstrukciji i opremanju povremenih seoskih ambulanti, kao preduslova za dostupnost zdravstvene zaštite ruralnim područjima opštine,
- poboljšanje uslova za pružanje zdravstvenih usluga za pripadnike RE populacije u kolektivnim smještajima Talum i Riversajd
- aktivnostima na održavanju kvaliteta zdravstvene zaštite u ruralnom području koji karakteriše mala gustina naseljenosti, kroz iznalaženje mogućnosti finansiranja rada patronažnih sestara – tehničara.

Broj: 01-44
Berane, 04.02.2021.god.

DIREKTORKA

Dr Zuhra Hadrović